

Hof van Cassatie van België

Arrest

Nr. S.15.0009.N

I.V.

eiser,

vertegenwoordigd door mr. Huguette Geinger, advocaat bij het Hof van Cassatie, met kantoor te 1000 Brussel, Quatre Brasstraat 6, waar de eiser woonplaats kiest,

tegen

G.P.

verweerder,

vertegenwoordigd door mr. Willy van Eeckhoutte, advocaat bij het Hof van Cassatie, met kantoor te 9051 Gent, Drie Koningenstraat 3, waar de verweerder woonplaats kiest.

I. RECHTSPLEGING VOOR HET HOF

Het cassatieberoep is gericht tegen het arrest van het arbeidshof te Brussel van 18 november 2014.

Sectievoorzitter Beatrijs Deconinck heeft verslag uitgebracht.

Advocaat-generaal Henri Vanderlinden heeft geconcludeerd.

II. CASSATIEMIDDEL

De eiser voert in zijn verzoekschrift dat aan dit arrest is gehecht, een middel aan.

III. BESLISSING VAN HET HOF***Beoordeling***

1. Krachtens artikel 17 Gerechtelijk Wetboek kan een rechtsvordering niet worden toegelaten indien de eiser geen hoedanigheid en geen belang heeft om ze in te dienen.

Op dezelfde wijze moet de rechtsvordering worden ingesteld tegen diegene die hoedanigheid heeft om ze te beantwoorden.

Een rechtsvordering door of tegen verenigingen zonder rechtspersoonlijkheid zijn aldus niet ontvankelijk.

2. Representatieve werknemersorganisaties zijn feitelijke verenigingen die in de regel niet de vereiste hoedanigheid hebben om in rechte op te treden, behoudens de uitzonderingen bij de wet bepaald.

3. Krachtens artikel 15 Arbeidsovereenkomstenwet verjaren de rechtsvorderingen die uit de arbeidsovereenkomst ontstaan, een jaar na het eindigen van deze overeenkomst of vijf jaar na het feit waaruit de vordering is ontstaan, zonder dat deze termijn een jaar na het eindigen van deze overeenkomst mag overschrijden.

Krachtens artikel 2244 Burgerlijk Wetboek, stuit de dagvaarding voor het gerecht betekend aan hem die men wil beletten de verjaring te verkrijgen, de verjaring

voor de vordering die ze inleidt en voor de vorderingen die daarin virtueel begrepen zijn.

Krachtens artikel 2247 Burgerlijk Wetboek wordt de stuiting voor niet bestaande gehouden indien de dagvaarding nietig is door een gebrek in de vorm, indien de eiser afstand doet van zijn eis of indien zijn eis wordt afgewezen.

4. De appelrechters stellen vast dat:

- aan de verweerder op 27 mei 2010 door de Belgische Transportarbeidersbond een aangetekende brief werd gestuurd met vaststelling dat de verweerder wegens ongewettigde afwezigheid en het niet-beantwoorden van de brieven van 25 mei 2010 eenzijdig de arbeidsovereenkomst verbroken had;
- de verweerder op 6 augustus 2010 een eerste dagvaarding betekende lastens "*de Belgische Transportarbeidersbond FV, vakbond,*" in betaling van een opzeggingsvergoeding van 11.618,94 euro in hoofdsom, vermeerderd met de rente en de kosten;
- de verweerder op 5 augustus 2011 een tweede dagvaarding "*in tussenkomst*" liet betekenen lastens de eiser "*in zijn hoedanigheid van voorzitter-secretaris van de Belgische Transportarbeidersbond FV, vakbond*".

Zij oordelen dat:

- de eerste rechter terecht de verjaring van de vordering heeft verworpen en de vordering tegen de eiser, in zijn hoedanigheid van mandataris van de leden van de feitelijke vereniging, terecht ontvankelijk heeft verklaard;
- het ontbreken van rechtspersoonlijkheid van de Belgische Transportarbeidersbond niets afdoet aan het feit dat de eerste rechter terecht de vordering ten aanzien van de in het geding betrokken vertegenwoordiger in die hoedanigheid ontvankelijk heeft verklaard;
- de vordering in tussenkomst immers enkel beoogde de juiste vertegenwoordiger in het geding te betrekken en feitelijk gericht was tegen dezelfde werkgever, die anders werd aangesproken.

5. De appelrechters die aldus aannemen dat de eerste dagvaarding van 6 augustus 2010 ten aanzien van de feitelijke vereniging ontvankelijk was en de verjaring

heeft gestuit van de vordering ten aanzien van de eiser in zijn hoedanigheid van voorzitter-secretaris, verantwoord hun beslissing niet naar recht.

Het middel is gegrond.

Dictum

Het Hof,

Vernietigt het bestreden arrest.

Beveelt dat van dit arrest melding zal worden gemaakt op de kant van het vernietigde arrest.

Houdt de kosten aan en laat de beslissing daaromtrent aan de feitenrechter over.

Verwijst de zaak naar het arbeidshof te Gent.

Dit arrest is gewezen te Brussel door het Hof van Cassatie, derde kamer, samengesteld uit sectievoorzitter Eric Dirix, als voorzitter, sectievoorzitter Beatrijs Deconinck, en de raadsheren Koen Mestdagh, Antoine Lievens en Bart Wylleman, en in openbare rechtszitting van 3 april 2017 uitgesproken door sectievoorzitter Eric Dirix, in aanwezigheid van advocaat-generaal Henri Vanderlinden, met bijstand van griffier Vanessa Van de Sijpe.

V. Van de Sijpe

B. Wylleman

A. Lievens

K. Mestdagh

B. Deconinck

E. Dirix

VOORZIENING IN CASSATIE

5 **VOOR: I.V.**

10 **Eiser tot cassatie**, bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. Huguette Geinger, ondergetekende advocaat bij het Hof van Cassatie, kantoor houdende te 1000 Brussel, Quatre Brasstraat 6, bij wie keuze van woonplaats wordt gedaan.

TEGEN: G.P.

15 **Verweerder in cassatie**

20 Aan de Heren Eerste Voorzitter en Voorzitter, de Dames en Heren Raadsheren, leden van het Hof van Cassatie,

Hooggeachte Dames en Heren,

25 Eiser heeft de eer het arrest, dat op 18 november 2014 op tegenspraak werd gewezen door de derde kamer van het Arbeidshof te Brussel (AR 2013/AB/666), aan het toezicht van Uw Hof te onderwerpen.

30

35 **FEITEN EN PROCEDUREVOORGAANDEN**

Verweerder stelde dat hij sedert 16 maart 2007 als bediende tewerkgesteld werd door de Belgische Transportarbeidersbond FV, vakbond, met secretariaat te 2000 Antwerpen, Paardenmarkt 66. Hij
40 beweerde dat hij op 27 mei 2010 onwettig door de vakbond werd ontslagen.

Bij exploit van 6 augustus 2010 werd *“de Belgische Transportarbeidersbond FV, vakbond”* op verzoek van verweerder gedagvaard
45 in betaling van een verbrekingsvergoeding ten bedrage van € 11.618,94, te vermeerderen met de verwijlintresten sedert 3 juni 2010, de gerechtelijke intresten en de gerechtskosten.

Bij exploit van 5 augustus 2011 werd eiser, *“in zijn hoedanigheid van voorzitter-secretaris van De Belgische Transportarbeidersbond FV, vakbond”* gedagvaard in betaling van de voormelde verbrekingsvergoeding. In deze dagvaarding zette verweerder uiteen
50 dat hij eerder, nl. op 6 augustus 2010, reeds was overgegaan tot dagvaarding van de “Belgische Transportarbeidersbond” maar dat
55 deze de ontvankelijkheid van de vordering betwistte aangezien zij als vakbond geen rechtspersoonlijkheid heeft. Teneinde geen risico te laten, ging verweerder over tot dagvaarding van eiser, in diens hoedanigheid van voorzitter-secretaris van de vakbond, om *“voor zover als nodig, de procedure te legaliseren”*.

60

Na bij tussenvonnissen van 12 november 2012 de beide voormelde zaken te hebben samengevoegd en de heropening der debatten te hebben bevolen, sprak de Arbeidsrechtbank van Brussel vonnis uit op 21 mei 2013, waarbij *“de vordering”* ontvankelijk en gegrond werd
65 verklaard en eiser *“in zijn hoedanigheid van voorzitter-vertegenwoordiger van de Belgische Transportarbeidersbond”* werd

veroordeeld tot het betalen aan verweerder van het bedrag van € 11.618,94 bruto ten titel van verbrekingsvergoeding, vermeerderd met de wettelijke intresten sedert 3 juni 2010 en de gerechtelijke intresten, plus de gerechtskosten.

Eiser tekende in zijn voormelde hoedanigheid hoger beroep aan tegen het vonnis van 21 mei 2013. Hij voerde ondermeer aan dat de vordering van verweerder niet ontvankelijk was ingevolge verjaring.

Bij arrest van 18 november 2014 verklaarde het Arbeidshof te Brussel het hoger beroep toelaatbaar, doch ongegrond. Het vonnis a quo werd dienvolgens bevestigd.

Tegen voornoemd arrest meent eiser een enig middel tot cassatie te kunnen aanvoeren.

ENIG MIDDEL TOT CASSATIE

Geschonden bepalingen

- artikel 6.1 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, gesloten te Rome op 4 november 1950 en goedgekeurd bij wet van 13 mei 1955
- artikel 13 van de Grondwet
- artikelen 2244, eerste lid, en 2247 van het Burgerlijk Wetboek, artikel 2244, eerste lid, vóór de nummering bij de wet van 23 mei 2013
- artikel 17, van het Gerechtelijk Wetboek
- artikel 15, eerste lid, van de Wet betreffende de arbeidsovereenkomsten van 3 juli 1978

Aangevochten beslissing

105 Bij het bestreden arrest van 18 november 2014 verklaart het Ar-
beidshof te Brussel het hoger beroep van eiser tegen het vonnis van
21 mei 2013 van de Arbeidsrechtbank te Brussel, waarbij “de vorde-
ring” ontvankelijk en gegrond werd verklaard, eiser wordt veroor-
deeld, in zijn hoedanigheid van voorzitter-vertegenwoordiger van de
BELGISCHE TRANSPORTARBEIDERSBOND tot het betalen aan
110 verweerder van het bedrag van € 11.618,94 bruto ten titel van ver-
brekingsvergoeding, vermeerderd met de wettelijke intresten sedert
03.06.2010 en de gerechtelijke intresten, toelaatbaar doch on-
gegrond, bevestigt dit vonnis van 21 mei 2013 en veroordeelt eiser,
in zijn hoedanigheid van vertegenwoordiger van de leden van de
115 BELGISCHE TRANSPORTARBEIDERSBOND tot de gerechtskos-
ten zoals begroot in het dispositief van het bestreden arrest, en dit
op de volgende gronden:

1. DE FEITEN

120

1. *(Verweerder) trad op 16 maart 2007 in dienst bij de vakorgani-
satie Belgische Transportarbeidersbond (hierna ook verkort aange-
duid als BTB) en was werkzaam in de afdeling Brussel-Vlaams Bra-
bant.*

125

2. *Op 22 maart 2010 deed (verweerder) aan zijn werkgever in de
persoon van (eiser), een aanvraag voor halftijds tijdskrediet (+50
jaar) vanaf 1 juli 2010 met de melding dat zijn motivatie voor zijn
werk intact zou blijven.*

130

*Deze aanvraag werd bij brief van 11 mei 2010 geweigerd, omdat er
een document over zijn anciënniteit ontbrak en omdat (verweerder)
absoluut geen rekening hield met de noden van onze organisatie en
de vereiste service aan de leden.*

135

3. Ondertussen werd (verweerder) door de gewestelijke secretaris van zijn afdeling op 15 april 2010 in gebreke gesteld wegens onvoldoende collegialiteit. Deze aanmaning werd door (eiser) hernomen op 22 april 2010.

140

Bij aangetekende brief van 29 april 2010 van de raadsman van (verweerder) werden deze verwittigingen geprotesteerd en werd gewezen op de vertroebelde samenwerkingsverhouding en op het feit dat zijn aanvraag tijdskrediet in slechte aarde viel.

145

4. Van 26 april 2010 tot 14 mei 2010 was (verweerder) op vakantie en daarna was hij een week ziek tot 20 mei 2010. Er werd een controlearts gezonden, die de realiteit van de ziekte bevestigde.

150

5. Op 20 mei 2010 reageerde de gewestelijk secretaris rechtstreeks naar (verweerder) op de brief van zijn raadsman van 29 april 2010; ze stelde enkele eisen omtrent de arbeidsuren en werkrooster; ze hield voor dat geen aanvraag tijdskrediet was gedaan en bevestigde dat het vertrouwen sterk geschonden was.

155

6. Op 21 mei 2010 vroeg (verweerder) familiaal verlof aan wegens de operatie en revalidatie van zijn echtgenote voor de periode van 25 mei tot 4 juni 2010. Een medisch attest werd gevoegd.

160

Dit werd hem geweigerd bij brief van zijn werkgever, vertegenwoordigd door (eiser), d.d. 25 mei 2010.

Eveneens op 25 mei 2010 werd (verweerder) in gebreke gesteld wegens onwettige afwezigheid, wat bij geen werkhervatting zou beschouwd worden als contractbreuk.

165

Deze aangetekende brieven werden aangeboden op 26 mei 2010, maar konden wegens afwezigheid - vermoedelijk wegens operatie van de echtgenote - niet worden in ontvangst genomen.

170

175 7. *Bij aangetekende brief d.d. 27 mei 2010, namens de Belgische transportarbeidersbond ondertekend door (eiser), werd vastgesteld dat (verweerder) wegens ongewettigde afwezigheid en het niet beantwoorden van de brieven van 25 mei 2010 zelf eenzijdig de arbeidsovereenkomst verbroken had.*

180 8. *De raadsman van (verweerder) protesteerde deze laatste brief en de weigering om familiaal verlof toe te kennen bij antwoordbrief van 31 mei 2010; de feiten werden in hun context geplaatst waarbij de afwezigheid werd geduid vanuit het noodzakelijke familiaal verlof, zodat de wil om de arbeidsovereenkomst te beëindigen nooit had bestaan.*

185 *Bij navolgende brief van 3 juni 2010 werd een opzeggingsvergoeding gevraagd omdat BTB zelf de arbeidsovereenkomst had verbroken.*

190 *Deze laatste brieven werden niet beantwoord, zodat er blijkbaar geen overeenstemming tussen partijen mogelijk was.*

II. RECHTSPLEGING

195 9. *Op 6 augustus 2010 bracht (verweerder) voor de arbeidsrechtbank te Brussel dagvaarding uit lastens de Belgische transportarbeidersbond FV, vakbond, met federaal secretariaat B 2000 Antwerpen, Paardenmarkt 66, met als ondernemingsnummer 0851.543.105 (de documenten i.v.m. de inschrijving van de BTB bij de Kruispuntbank der ondernemingen zijn bij de dagvaarding gevoegd).*

200

Hij vorderde betaling van een opzeggingsvergoeding van € 11.618,94, vermeerderd met intresten en kosten.

205 10. *De zaak werd ingeschreven onder AR 10/10417/A; de Belgische Transportarbeidersbond verscheen bij monde van mtr. B.*

Mergits en legde op 13 december 2010 conclusies neer bij de griffie van de arbeidsrechtbank te Brussel, waarbij ten gronde verweer werd gevoerd en gevraagd werd de vordering af te wijzen als ontvankelijk, doch ongegrond.

210

Na de antwoordconclusies van (verweerder) over de grond van de zaak, neergelegd op 22 maart 2011, legde de Belgische Transportarbeidersbond op 23 juni 2011 een syntheseconclusie neer waarin ze de niet toelaatbaarheid van de eis inriep omdat ze geen rechts-
persoonlijkheid had en dus niet kon worden gedagvaard, waarna ze
in ondergeschikte orde verder verweer ten gronde voerde. Ze concludeerde aldus tot de niet toelaatbaarheid, minstens ongegrondheid van de eis.

215

Op 29 september 2011 legde (verweerder) een conclusie neer, waarin hij de samenvoeging vroeg met de zaak, hierna besproken in randnummer 11; hij vroeg een bevel tot voorlegging van de statuten, die hem op gewoon verzoek niet werden ter kennis gebracht en hij concludeerde verder tot de ontvankelijkheid en gegrondheid van zijn
vordering.

225

11. Op 5 augustus 2011 bracht (verweerder) dagvaarding in tussenkomst uit lastens (eiser), in zijn hoedanigheid van voorzitter-secretaris van de Belgische Transportarbeidersbond FV, vakbond, met federaal secretariaat te B 2000 ANTWERPEN, Paardenmarkt 66, met als ondernemingsnummer nr. 0851.543.105 als vertegenwoordiger van deze vakbond.

230

Deze zaak werd ingeschreven bij de arbeidsrechtbank te Brussel onder AR 11/9429/A en mtr. B. Mergits verscheen voor (eiser).

235

Elk van de partijen concludeerde in één conclusie i.v.m. de 2 dagvaardingen, waaruit kan afgeleid worden dat er geen bezwaar was tegen de samenvoeging.

240

De ingenomen standpunten werden herhaald; namens (eiser) werd in hoofdorde de verjaring van de vordering op grond van art. 15 van de arbeidsovereenkomstenwet ingeroepen, subsidiair werd de grond van de zaak betwist.

245

12. *Bij tussenvonnissen van 12 november 2012 van de arbeidsrechtbank te Brussel werden beide zaken samengevoegd en werd aan (de Belgische Transportarbeidersbond en eiser) bevel gegeven om de officiële statuten van de feitelijke vereniging, de Belgische transportarbeidersbond, neer te leggen, waartoe de debatten werden heropend en een nieuwe conclusiekalender werd bepaald.*

250

13. *Bij eindvonnis van 21 mei 2013 (in het oorspronkelijk dossier 10/10417/A gerangschikt onder stuk 17) werd de vordering ontvankelijk en gegrond verklaard en werd (eiser), in zijn hoedanigheid van voorzitter-vertegenwoordiger van de Belgische Transportarbeidersbond veroordeeld tot het betalen aan (verweerder) van het bedrag van 11.618,94 € bruto ten titel van verbrekingsvergoeding, vermeerderd met de wettelijke intresten sedert 3 juni 2010, de gerechtelijke intresten en de kosten.*

255

260

(Verweerder) maakt melding van de betekening van dit vonnis op 17 juni 2013.

14. *Bij verzoekschrift tot hoger beroep, ontvangen ter griffie van het arbeidshof te Brussel op 21 juni 2013 tekende (eiser), in zijn hoedanigheid van voorzitter-secretaris van de Belgische Transportarbeidersbond FV, vakbond, met federaal secretariaat te 2000 ANTWERPEN, Paardenmarkt 66, KBO nr. 0851.543.105 hoger beroep aan met (verweerder) als geïntimeerde en vroeg dat de oorspronkelijke vordering lastens (eiser) niet toelaatbaar, minstens niet ontvankelijk en alleszins ongegrond zou worden verklaard.*

265

270

(Verweerder) vorderde het hoger beroep als ongegrond af te wijzen en vroeg dus de bevestiging van het vonnis.

275

Beide partijen concludeerden volgens de vastgestelde conclusiekalender.

280 Omdat de statuten van BTB niet bij de dossierstukken waren ge-
voegd en deze volgens de bewoordingen van het eindvonnis wel
aan de eerste rechter waren voorgelegd na het tussenvonnis van 12
november 2012, stelde het arbeidshof op 2 september 2014 de be-
handeling in hoger beroep uit om deze statuten terug bij de bundel te
285 zien voegen; hieraan werd gevolg gegeven, waarna de zaak kon
worden gepleit op 21 oktober 2014.

III. BEOORDELING

290 15. Gelet op de voorgehouden betekening van het bestreden
vonnis op 17 juni 2013, werd het hoger beroep van 21 juni 2013 tij-
dig en met een naar de vorm regelmatige akte ingesteld, zodat het
ontvankelijk is. Dit wordt overigens niet betwist.

295 **De ontvankelijkheid van de oorspronkelijke vordering wat be-
treft de hoedanigheid.**

16. (Eiser) heeft namens de Belgische transportarbeidersbond de
aanmaning van (verweerder) d.d. 22 april 2010, de weigering tijds-
300 krediet d.d. 11 mei 2010, de weigering familiaal verlof d.d. 25 mei
2010, de ingebrekestelling wegens onwettige afwezigheid d.d. 25
mei 2010 en de vaststelling van de contractbreuk d.d. 27 mei 2010
betekend en ondertekend.

305 17. Na de dagvaarding van 5 augustus 2011 trad (eiser) zonder
enig voorbehoud op in zijn hoedanigheid van voorzitter-secretaris
van de Belgische Transportarbeidersbond FV, vakbond, met fede-
raal secretariaat te 2000 ANTWERPEN, Paardenmarkt 66, KBO nr.
0851.543.105.

310

Hij riep in zijn conclusie van 23 december 2011 enkel in dat de vordering verjaard was. Subsidiar betwistte hij de vordering ten gronde.

315 *Hij tekende ook hoger beroep aan tegen het bestreden eindvonnis in zijn hoedanigheid van voorzitter-secretaris van de Belgische Transportarbeidersbond FV, vakbond, met federaal secretariaat te 2000 ANTWERPEN, Paardenmarkt 66, KBO nr. 0851.543.105.*

320 *Hij riep opnieuw de verjaring in en betwistte subsidiar zijn hoedanigheid als vertegenwoordiger, die het werkgeversgezag heeft uitgeoefend; nog meer subsidiar was er volgens hem evenmin een schijnmandaat vanwege de leden van BTB.*

325 *18. Door het uitoefenen van het werkgeversgezag in de hoedanigheid van vertegenwoordiger van de leden van de feitelijke vereniging (randnummer 16) erkende hij zijn mandaat.*

330 *19. Sinds het cassatiearrest van 6 november 1961 (Pas. 1962, I, 278-281) wordt immers aangenomen dat een werknemer een arbeidsovereenkomst kan aangaan met de leden van een vakorganisatie, die de gezagsuitoefening kunnen delegeren aan iemand die als lasthebber in hun naam en voor hun rekening het gezag kan uitoefenen. Wanneer deze ook de bevoegdheid heeft om de werkgever in rechte te vertegenwoordigen, dan kan de feitelijke vereniging in de*
335 *persoon van deze lasthebber worden gevat (F. DORSSEMONT, "De rechtspositie van de representatieve werknemersorganisaties" in M. RIGAUX en W. VAN EECKHOUTTE, Actuele problemen van het arbeidsrecht 5, Gent, Mys en Breesch, 1997, 286, nr. 554).*

340 *Inzake rechtsvorderingen van feitelijke verenigingen wordt volgens gezaghebbende rechtsleer de voorzitter of de secretaris geacht hiervoor mandaat te hebben bekomen. (C. PAULUS en R. BOES, Lastgeving, in APR, Gent, Story Scientia, 1978, 44-45, nr. 78).*

345 *Deze auteurs merken wel op dat het mandaat van de voorzitter in li-*
mine litis kan betwist worden, maar dat gebeurde niet in de conclusie
die door (eiser) werd neergelegd op 23 december 2012, waar hij en-
kel de verjaring inriep en subsidiair de wanprestatie en de wil van
(verweerder) om de arbeidsovereenkomst te beëindigen benadrukte.

350

20. *Terecht verwijst de eerste rechter naar art. 46 van de statuten*
van de Belgische Transportarbeidersbond, die bepalen dat de voor-
zitter de gemeenschappelijke belangen van de aangesloten leden
behartigt, waardoor hij in die hoedanigheid kan worden aangespro-
355 *ken (vgl. Arbh. Antwerpen 5 januari 1998, Soc. Kron. 1998, 200).*

360

21. *Anders oordelen, zou immers in strijd komen met het statutair*
doel van de BTB en met het recht op een eerlijk proces in de zin van
art. 6 EVRM.

365

22. *Op grond van art. 2 van de statuten van de BTB zet de orga-*
nisatie zich vanuit de grootst mogelijke solidariteit in voor een volle-
dige en bestendige belangenbehartiging van de werknemers in het
algemeen en van haar leden in het bijzonder. Ze streeft daarvoor
365 *naar een maatschappij waarin iedereen op alle vlakken over gelijke*
kansen beschikt.

370

Het beroep op het ontbreken van rechtspersoonlijkheid en van het
ontbreken van een nominatim aangeduide vertegenwoordiger om in
rechte op te treden namens de leden, met wie de eigen medewer-
kers een arbeidsovereenkomst afsluiten, zou ertoe kunnen leiden
dat het eigen personeel bij geschillen over deze overeenkomst ver-
stoken blijft van toegang tot de rechter, wat in het licht van het statu-
tair doel niet denkbaar is.

375

23. *Dergelijke strakke houding zou niet in overeenstemming kun-*
nen gebracht worden met de noodzakelijke toegang tot de rechter
die besloten ligt in art. 6 E.V.R.M (recht op een eerlijk proces) en in
artikel 13 van de Grondwet. Procedureregels mogen er niet toe lei-
380 *den dat de rechtszoekende geen enkele toegang tot de rechter kan*

krijgen. Te strikte toepassingen van vormfouten moeten daarom bij toepassing van art. 6 EVRM terzijde gelaten worden (EHRM 27 mei 2004, nr. 66924/01, Boulougouras/Griekenland, overw. 25 en 27).

385 24. Nadat BTB zich na de initiële dagvaarding van 6 augustus
2010 op 13 december 2010 ten gronde had verweerd, steunt haar
later beroep op het gebrek aan rechtspersoonlijkheid en het gebrek
aan uitdrukkelijke aanduiding van een procesvertegenwoordiger zich
op de stelling dat (verweerder) zijn vordering vormelijk niet correct
390 heeft gesteld (zie bevestiging ter zitting van 21 oktober 2014).

Niettemin kon in de veronderstelling dat (eiser) krachtens de statutaire bepalingen deze vertegenwoordigingsbevoegdheid niet zou hebben gehad, ter zitting ook niet worden gepreciseerd wie dan wel als
395 vertegenwoordiger in rechte werd aangeduid en hoe dit kenbaar gemaakt werd.

25. In een recent arrest van het Grondwettelijk Hof van 19 september 2014 wordt uitgelegd dat de regels van ontvankelijkheid, geput uit art. 17 Ger. W., een grondregel betreffen, omdat ze gericht zijn op een goede rechtsbedeling en het weren van risico's van rechtsonzekerheid, maar die regels mogen de rechtzoekenden niet verhinderen de beschikbare procedures aan te wenden (GwH. 19 september 2014, nr. 125/2014, overw. B.5.1 en B.5.2).

405 De grondregel van art. 17 Ger. W. houdt in dat de rechtsvordering moet warden ingesteld tegen degene die de hoedanigheid bezit om de vordering te beantwoorden; anders zou de rechtsvordering betrekking krijgen op een persoon die vreemd is aan de feiten en aan
410 het geschil. in dat geval kan het immers niet denkbaar zijn dat een persoon, vreemd aan het geschil, verplicht zou worden zich te verdedigen en de kosten ervan te dragen (zelfde arrest, overw. B.6).

26. In huidig geschil is de BTB, ais vereniging van de bij haar
415 aangesloten leden, niet vreemd aan het geschil, want haar leden, die zich gezamenlijk als werkgever 'BTB' noemen, met (eiser) als hun

vertegenwoordiger, hebben met (verweerder) een arbeidsovereenkomst afgesloten.

420 Dit is des te meer zo daar op 13 december 2010 over de vordering
van (verweerder) verweer ten gronde werd gevoerd i.v.m. het ont-
slag dat voortsproot uit de brief van 27 mei 2010 en de daarop ge-
steunde vordering tot betaling van een opzeggingsvergoeding Deze
ontslagbrief droeg de hoofding van BTB en werd namens BTB door
425 (eiser) ondertekend.

27. In dit opzicht verschilt huidige zaak met de casus, die ten
grondslag lag aan de zaak die geleid heeft tot het arrest van het
Grondwettelijk Hof van 19 september 2014 (zie ook noot onder Arbh.
430 Bergen 18 september 2012, Soc. Kron. 2014/2, 102-103 met verwij-
zing naar Arbh. Luik 10 september 2013).

Daar ging het over een wel bestaande, maar verkeerde rechtspers-
soon die werd gedagvaard en over de ongelijkheid voortspruitend uit
435 de nietigheidsregels van art. 43, 3°, 702, 2° en 861 Ger. W., waarbij
belangenschade moet worden aangetoond. Deze laatste bepalingen
werden als vormvereisten en niet als grondregels van de vordering
beschouwd (aangehaald arrest, overw. B.5.1).

440 De niet-ontvankelijkheid t.a.v. een wel bestaande, maar verkeerde
rechtspersoon moet verhinderen dat deze verplicht wordt zich te
verdedigen tegen iets waarbij hij niet betrokken is. Wanneer een
rechtsvordering wordt ingesteld tegen een persoon die vreemd is
aan het geschil, vormt de ontstentenis van hoedanigheid van de al-
445 dus gedagvaarde persoon de schending van een grondvoorwaarde
van de rechtsvordering.

Het onderscheid tussen de grondvoorwaarden voor het uitoefenen
van de rechtsvordering en de procedureformaliteiten bij het formelijk
450 niet correct stellen van de vordering vormt de basis van de beoorde-
ling in het arrest van het Grondwettelijk Hof van 19 september 2014
(zie overw. B.6) (zie commentaar op dit arrest E. BREWAEYS, "On-

ontvankelijkheid en nietigheid: een wereld van verschil", Juristenkrant 5 november 2014, 8).

455

28. In huidige zaak is de situatie echter wezenlijk anders dan in het door het Grondwettelijk Hof onderzochte geval, waarin de hoedanigheid om het verweer te kunnen beantwoorden aan de orde was.

460 *De BTB beroept zich immers op zijn juridisch niet bestaan, maar is in de persoon van haar leden feitelijk wel degelijk bij het ontslag als werkgever opgetreden en heeft zich als dusdanig zonder moeite ook in rechte ten gronde hierover verweerd bij conclusies van 13 december 2010.*

465

(Eiser) heeft zich in zijn hoedanigheid van vertegenwoordiger van deze leden gemanifesteerd en heeft op zijn beurt ook verweer gevoerd, zodat voldaan is aan de grondvoorwaarde van art. 17 Ger. W. i.v.m. de hoedanigheid.

470

Hij legt overigens zelf het accent op het feit dat de vordering enkel vormelijk niet correct is gesteld.

475 *29. in die zin heeft de eerste rechter de vordering tegen (eiser) wat betreft zijn hoedanigheid als mandataris van de leden van de feitelijke vereniging terecht ontvankelijk verklaard, temeer daar hij ook daadwerkelijk het werkgeversgezag op zich heeft genomen en de werkgevers bevoegdheden heeft uitgeoefend.*

480 *Het ontbreken van rechtspersoonlijkheid bij BTB doet niets af aan het feit dat de eerste rechter terecht de vordering t.a.v. de in het geding betrokken vertegenwoordiger in die hoedanigheid ontvankelijk heeft verklaard.*

485 **Is de vordering juncto de tussenvordering, zoals door de eerste**
rechter samengevoegd, dan niet ontvankelijk wegens verjaring
in hoofde van (eiser)?

30. (Eiser) beroept zich op de verjaring van de vordering, omdat
490 het ontslag teruggaat naar 27 mei 2010, terwijl hij slechts in tussen-
komst werd gedagvaard op 6 augustus 2011. Hij houdt voor dat de
initiële dagvaarding van 5 augustus 2010 geen stuitende werking
heeft.

495 31. M.b.t. de middelen van niet-ontvankelijkheid maakt K. Wagner
in zijn doctoraal proefschrift een onderscheid tussen middelen van
onontvankelijkheid die worden ingeroepen als sanctie tegen de ont-
stentenis van rechtsvordering, waarbij het voor zich spreekt dat er
geen belangenschade kan zijn enerzijds en de gevallen van niet-
500 ontvankelijkheid zonder dat er een verband met de rechtsvordering
voorligt, anderzijds (K. WAGNER, *Sancties in burgerlijk procesrecht*,
Antwerpen, Maklu, 2007, 301-302, nrs. 267-269; zie ook K. WAG-
NER, *Burgerlijk procesrecht In hoofdlijnen*, Antwerpen, Maklu, 2014,
225, nr. 238).

505

Door dit onderscheid wil de auteur de gevallen van oneigenlijk of on-
gepast gebruik van de ontvankelijkheidssanctie beperken (K. WAG-
NER, *Burgerlijk procesrecht*, p. 227, nr. 240).

510 32. Zo bespreekt hij de situatie van "relatieve ontstentenis van
rechtsvordering" in geval van verjaring, waarbij hij het voorbeeld
geeft van een echtgenoot die tijdig gedagvaard werd, maar die geen
vertegenwoordigingsbevoegdheid voor zijn echtgenote had, op wie
het geschil betrekking had.

515

In dat geval moet aan de echtgenote de kans worden gegeven om
vrijwillig tussen te komen en dan ligt er geen reden voor om aan de
initiële dagvaarding van de man, die onontvankelijk is, geen stuiten-
de werking toe te kennen (K. WAGNER, *Sancties*, 96, Nr. 62; K.
520 WAGNER, *Burgerlijk procesrecht*, 231, nr. 243).

De ontvankelijkheidsvoorwaarden mogen er immers niet toe leiden dat het recht op toegang tot de rechter op zodanige wijze wordt beperkt dat de kern ervan wordt aangetast; bovendien mogen de
525 rechtbanken de procedureregels niet op een overdreven formalistische wijze toepassen (EHRM, 12 november 2002, Zvolský en Zvolská t. Tsjechische Republiek, § 47; 25 mei 2004, Kadlec en anderen t. Tsjechische Republiek, § 26; 26 juli 2007, Walchli t. Frankrijk, § 29; 22 juli 2010, Melis t. Griekenland, §§ 27 en 28; GwH. 13
530 november 2014, nr. 167/2014, B.9.1.).

De beoordelingselementen, die eigen zijn aan een specifiek geschil, om het concrete recht op toegang tot de rechter te beoordelen, hoort aan de feitenrechter. (GwH. 13 november 2014, nr. 167/2014,
535 overw. B.9.2)

33. Op grond van wat hierboven in de randnummers 23 en 32 werd gezegd, mag de rechtszoekende dus niet in een situatie worden gebracht dat hij geen toegang tot de rechter meer heeft (EHRM
540 27 mei 2004, nr. 66924/01).

Dat geldt ook m.b.t. verjaringstermijnen.

Het recht op toegang tot de rechter wordt geschonden indien een
545 beperking niet langer de rechtszekerheid en de goede rechtsbedeling dient, maar veeleer een barrière vormt die de rechtsonderhorige verhindert om zijn rechten door de bevoegde rechter te laten beoordelen (EHRM, 27 juli 2006, Efstathlou e.a. t. Griekenland, § 24; EHRM 24 februari 2009, L'Erablière ASBL t. België, § 35).

550

De aard van een verjaringstermijn of de manier waarop hij wordt toegepast, zijn in strijd met het recht op toegang tot de rechter indien zij de rechtsonderhorige verhinderen om een rechtsmiddel aan te wenden dat in beginsel beschikbaar is (EHRM, 12 januari 2006, Mizzi t. Malta, § 89; EHRM 7 juli 2009, Stagno t. België §§ 28 en 32).
555

34. Louter ten overvloede, kan vastgesteld worden dat in de zaak die ten grondslag lag aan het arrest van het Grondwettelijk Hof 125/2014 van 19 september 2014 ook de verjaring op grond van art. 560 15 van de arbeidsovereenkomstenwet aan de orde was. Het Grondwettelijk Hof diende daarbij na te zien of de niet-ontvankelijkheid niet tot onevenredige gevolgen zou leiden (B.6 laatste alinea en B.7).

35. Wanneer de eiser m.b.t. de termijn niet langer in staat zou zijn 565 een nieuwe rechtsvordering in te stellen, werd de mogelijkheid geopend om buitencontractuele schadevergoeding te vragen ten aanzien van hij, die verantwoordelijk is. Maar ook contractuele schadevergoeding werd mogelijk geacht (GwH. 19 september 2014, nr. 125/2014, overw. B.7).

570

Het arbeidshof stelt vast dat (verweerder) zonder veel uitwerking 'moratoire' intresten vordert, wat kan wijzen op een vordering in contractuele schadevergoeding.

575 Hij wijst in de randnummers 5 tot en met 10 van zijn synthese beroepsbesluiten op de moeilijkheden, die hem werden tegengeworpen om zijn rechtsvordering te stellen, zoals:

580 - het zich slechts beroepen op het ontbreken van rechtspersoonlijkheid na het verstrijken van de termijn van één jaar nadat men eerst ten gronde vanuit de feitelijke vereniging verweer had gevoerd en de ontvankelijkheid van de vordering uitdrukkelijk had bevestigd ;

- het weigeren de statuten voor te brengen;

585 - het voorwenden dat men geen mandaat had om in rechte te vertegenwoordigen. In randnummer 11 van deze besluiten acht hij deze houding bijzonder laakbaar.

36. De hindernissen waarover (verweerder) zich beklagt i.v.m. zijn toegang tot de rechter, kunnen zijn normale toegang tot de be-

590 voegde rechter hinderen.

Immers, het ontbreken van rechtspersoonlijkheid vindt zijn oorsprong in specifieke doeleinden i.v.m. de vakbondsvrijheid (H. LENAERTS, Inleiding tot het sociaal recht, Diegem, Kluwer, 1995, 394, nr. 265)
595 *maar deze doeleinden houden geen enkel verband met het bemoeilijken van de toegang tot de rechter ten aanzien van de eigen personeelsleden.*

Ook in graad van hoger beroep diende de zaak te worden uitgesteld omdat de vakbondsstatuten opnieuw werden verborgen.
600

Wanneer (eiser) geen mandaat had om in rechte op te treden, rees de vraag wie dan wel, maar hierop kon niet worden geantwoord.

605 *Deze hindernissen kunnen hem verhinderen een rechtsmiddel aan te wenden waarover hij in beginsel beschikt.*

37. Rekening houdend met wat in de randnummers 31 en 32 werd gezegd, is het echter overbodig om de aansprakelijkheid verder te onderzoeken, omdat het arbeidshof vaststelt dat de initiële dagvaarding van 6 augustus 2010 binnen de verjaringstermijn van art. 15 van de arbeidsovereenkomst werd uitgebracht en dat daardoor de vordering tijdig werd gesteld, zodat de vordering tot tussenkomst van de vertegenwoordiger van de leden van de organisatie op 5 augustus 2011 niet verjaard is. Terecht aanvaardde de eerste rechter de burgerlijke stuiting op grond van art. 2.244 BW.
610
615

De vordering in tussenkomst beoogde immers enkel de juiste vertegenwoordiger in het geding te betrekken en hield dus geen verband met de grond van de rechtsvordering, die voordien tijdig was ingeleid. Ze had immers hetzelfde voorwerp en dezelfde oorzaak als de vordering, in de dagvaarding van 6 augustus 2010, ze was feitelijk gericht tegen dezelfde werkgever, die anders werd aangesproken en die zich telkens ten gronde op deze vordering heeft verweerd.
620

625

Omdat een zodanig verweer enkel neerkomt op een formele aspect zonder verband met de rechtsvordering, is er een manifeste wilsuiking van (verweerder) om van zijn werkgever een opzeggingsvergoeding te vorderen, die hij neerlegde in de dagvaarding van 6 augustus 2010, wat hij deed binnen de verjaringstermijn van art. 15 arbeidsovereenkomstenwet.

630

38. Terecht heeft de eerste rechter het middel van de verjaring verworpen.

635

De overige argumenten en middelen van (eiser) leiden niet tot een andere conclusie.”

640

645

650 **Grievens**

1.1. Artikel 6.1 van het Verdrag van 4 november 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden verleent aan eenieder het recht op een eerlijke behandeling van zijn zaak door een onafhankelijke en onpartijdige rechterlijke instan-

655

tie. Uit deze regel volgt dat het recht op toegang tot een rechter onlosmakelijk deel uitmaakt van het recht op een eerlijk proces.

660 Ingevolge artikel 13 van de Grondwet kan niemand tegen zijn wil worden afgetrokken van de rechter die de wet hem toekent.

665 1.2. Overeenkomstig artikel 2244 van het Burgerlijk Wetboek vormen een dagvaarding voor het gerecht, een bevel tot betaling, of een beslag, betekend aan hem die men wil beletten de verjaring te verkrijgen, burgerlijke stuiting.

Ingevolge artikel 2247 van het Burgerlijk Wetboek wordt de stuiting voor niet bestaande gehouden indien de eis wordt afgewezen.

670 Deze bepaling maakt geen onderscheid naar gelang de reden van de afwijzing van de eis.

675 Artikel 15, eerste lid, van de Wet betreffende de arbeidsovereenkomsten bepaalt dat de rechtsvorderingen die uit de overeenkomst ontstaan, verjaren één jaar na het eindigen van deze overeenkomst of vijf jaar na het feit waaruit de vordering is ontstaan, zonder dat deze termijn één jaar na het verstrijken van deze overeenkomst mag overschrijden.

680 1.3. Luidens artikel 17 van het Gerechtelijk Wetboek kan de rechtsvordering niet worden toegelaten, indien de eiser geen hoedanigheid en geen belang heeft om ze in te dienen.

685 Zoals blijkt uit de parlementaire voorbereiding van het Gerechtelijk Wetboek (Verslag *Van Reepinghen, Pasin.*, III, 1967, p. 322) moet de rechtsvordering ook worden ingesteld tegen diegene die hoedanigheid heeft om ze te beantwoorden.

690 Een rechtsvordering kan bijgevolg niet worden ingesteld tegen
een feitelijke vereniging zonder rechtspersoonlijkheid vermits deze
daartoe de vereiste hoedanigheid mist.

695 Representatieve werknemersorganisaties, die feitelijke vereni-
gingen zijn, hebben derhalve in beginsel niet de vereiste hoedanig-
heid om in rechte op te treden, tenzij voor aangelegenheden waarin
zij wettelijk als juridische entiteiten werden erkend.

700 Voor andere aangelegenheden kunnen representatieve werk-
nemersorganisaties enkel in rechte optreden via een vertegenwoor-
diger, daartoe regelmatig gemandateerd door haar gezamenlijke le-
den.

2. Uit de vaststellingen van het bestreden arrest blijkt:

- 705 - dat bij aangetekende brief van 27 mei 2010, ondertekend namens
de Belgische Transportarbeidersbond door eiser, werd vastge-
steld dat verweerder wegens ongewettigde afwezigheid en het
niet beantwoorden van brieven zelf eenzijdig de arbeidsovereen-
komst had verbroken (bestreden arrest p. 4, nr. 7);
- 710 - dat verweerder op 6 augustus 2010 een dagvaarding uitbracht
lastens de Belgische Transportarbeidersbond FV, vakbond, in be-
taling van een opzeggingsvergoeding van € 11.618,94, vermeer-
derd met intresten en kosten (bestreden arrest p. 5, nr. 9);
- 715 - dat verweerder op 5 augustus 2011 dagvaarding in tussenkomst
uitbracht lastens eiser, in zijn hoedanigheid van voorzitter-
secretaris van de Belgische Transportarbeidersbond FV, vakbond
(bestreden arrest p. 6, nr. 11).

720 3.1. De dagvaarding op 6 augustus 2010 door verweerder uit-
gebracht lastens de Belgische Transportarbeidersbond, was niet
ontvankelijk vermits de Belgische Transportarbeidersbond, als feite-
lijke vereniging en als vakbond, niet de vereiste hoedanigheid heeft
om in rechte als verweerder op te treden en vermits zij terzake geen

725 rechtspersoonlijkheid heeft, nu zij niet werd erkend om als juridische
entiteit op te treden om arbeidsovereenkomsten te sluiten of de on-
regelmatige beëindiging daarvan vast te stellen zodat de vordering,
ingesteld bij dagvaarding van 6 augustus 2010, **niet ontvankelijk** is.

3.2. De appelrechters oordeelden evenwel:

730

- dat eiser zich in zijn hoedanigheid van vertegenwoordiger van de leden van de Belgische Transportarbeidersbond heeft gemanifesteerd en verweer heeft gevoerd, zodat voldaan is aan de grondvoorwaarde van artikel 17 van het Gerechtelijk Wetboek i.v.m. de hoedanigheid;
- 735 - dat de eerste rechter de vordering tegen eiser wat betreft zijn hoedanigheid als mandataris van de leden van de feitelijke vereniging terecht ontvankelijk heeft verklaard;
- dat het ontbreken van rechtspersoonlijkheid bij de Belgische
740 Transportarbeidersbond niets afdoet aan het feit dat de eerste rechter terecht de vordering t.a.v. de in het geding betrokken vertegenwoordiger in die hoedanigheid **ontvankelijk** heeft verklaard (bestreden arrest p. 13-14, nrs. 28-29).

745 3.3. Zoals vastgesteld door de appelrechter, beriep eiser zich op de verjaring van de vordering omdat het ontslag teruggaat naar 27 mei 2010, terwijl hij slechts in tussenkomst werd gedagvaard op 6 augustus 2011, gezien de initiële dagvaarding van 5 augustus 2010 geen stuitende werking heeft (bestreden arrest p. 14, nr. 30).

750

3.4. Na te hebben vastgesteld dat *“de mogelijkheid (werd) geopperd om buitencontractuele schadevergoeding te vragen”* (bestreden arrest p. 17, nr. 35), oordelen de appelrechters uitdrukkelijk dat het overbodig is om de aansprakelijkheid verder te onderzoeken, omdat *“het arbeidshof vaststelt dat de initiële dagvaarding van 6 augustus 2010 binnen de verjaringstermijn van artikel 15 van de arbeidsovereenkomst (bedoeld wordt: Arbeidsovereenkomstenwet) werd uitgebracht en dat daardoor de vordering tijdig werd ingesteld, zodat de vordering tot tussenkomst van de vertegenwoor-*

755

760 *diger van de leden van de organisatie op 5 augustus 2011 niet ver-*
jaard is” (bestreden arrest p. 18, nr. 37).

Bij de initiële dagvaarding van 6 augustus 2010 werd echter uit-
sluitend de Belgische Transportarbeidersbond, als feitelijke vereni-
765 ging en als vakbond, gedagvaard. Deze dagvaarding is, om de re-
denen uiteengezet onder randnummer 3.1 van het enig middel welke
uiteenzetting hier als uitdrukkelijk en volledig hernomen wordt aan-
zien, **niet ontvankelijk**, nu de Belgische Transportarbeidersbond als
feitelijke vereniging zonder rechtspersoonlijkheid niet de vereiste
770 hoedanigheid heeft om als verweerder in rechte op te treden.

De stuitende werking die de dagvaarding van 6 augustus 2010
aan artikel 2244 van het Burgerlijk Wetboek ontleende, dient derhal-
ve overeenkomstig artikel 2247 van het Burgerlijk Wetboek voor niet
775 bestaande te worden gehouden nu de eis, zoals gesteld bij de dag-
vaarding van 6 augustus 2010, **niet ontvankelijk** is en het artikel
2247 van het Burgerlijk Wetboek geen onderscheid maakt naar ge-
lang de reden van de afwijzing van de eis. Aan de niet-ontvankelijke
dagvaarding van 6 augustus 2010 kan derhalve geen stuitende wer-
780 king worden toegekend.

3.5. De appelrechters hebben hun beslissing evenmin naar
recht verantwoord door te overwegen dat *de vordering in tussen-*
komst enkel (beoogde) de juiste vertegenwoordiger in het geding te
785 *betrekken en dus geen verband (hield) met de grond van de rechts-*
vordering, die voordien tijdig was ingeleid (bestreden arrest p. 18, nr.
37).

De rechtsvordering, voordien ingeleid bij dagvaarding van 6 au-
790 gustus 2010, was immers uitsluitend gericht tegen de Belgische
Transportarbeidersbond, zijnde een feitelijke vereniging zonder
rechtspersoonlijkheid, zodat die vordering **niet ontvankelijk** is en de
stuiting van de verjaring als gevolg van die dagvaarding **voor niet**
bestaande dient te worden gehouden, ook al werd, nà het verstrij-
795 ken van de oorspronkelijke verjaringstermijn, namelijk op 5 augustus

2011, een nieuwe dagvaarding uitgebracht met hetzelfde voorwerp en dezelfde oorzaak.

800 Het louter feit dat verweerder aldus, nà het verstrijken van de
oorspronkelijke verjaringstermijn, namelijk op 5 augustus 2011, ma-
nifest zijn wil uitte om van zijn werkgever een opzeggingsvergoeding
te vorderen, volstaat inderdaad niet om de stuiting n.a.v. de niet-
ontvankelijke dagvaarding van 6 augustus 2010, die ingevolge artikel
2247 van het Burgerlijk Wetboek voor niet bestaande dient te wor-
805 den gehouden, te doen herleven.

3.6. Het feit dat verweerder bij exploit van 6 augustus 2010
een feitelijke vereniging heeft gedagvaard zonder rechtspersoonlijk-
heid, zijn initiële dagvaarding om die reden **niet ontvankelijk** is en
810 de stuitende werking ervan voor niet bestaande wordt gehouden,
heeft evenmin tot gevolg dat het recht van verweerder op toegang
tot een rechter werd miskend of dat verweerder geen toegang tot de
rechter had, nu:

- 815 - de artikelen 2244 en 2247 van het Burgerlijk Wetboek, gelezen in
hun onderling verband met de verjaringstermijn bepaald bij artikel
15, eerste lid van de Arbeidsovereenkomstenwet, geenszins tot
gevolg hebben dat verweerder zijn vordering tegen de vertegen-
woordiger van de feitelijke vereniging pas kon vaststellen nà het
820 verstrijken van die verjaringstermijn, noch dat verweerder prak-
tisch in de onmogelijkheid zou geweest zijn die vordering tegen
eiser in te stellen vóór het verstrijken van die verjaringstermijn;
- uit de vaststellingen van de appelrechters niet kan worden afge-
leid dat er geen redelijk verband van evenredigheid bestaat tus-
825 sen de beperking die het gevolg is van de artikelen 2244 en 2247
van het Burgerlijk Wetboek en 15, eerste lid, van de Arbeidsover-
eenkomstenwet en het rechtmatig oogmerk van deze bepalingen;
- uit de vaststellingen van de appelrechters evenmin kan worden
afgeleid dat eiser de verjaringstermijn met een onrechtmatig
830 oogmerk zou hebben aangewend nu de appelrechters weliswaar
vermelden dat *“de mogelijkheid werd geopperd om buitencontrac-*

835 *tuele schadevergoeding te vragen*” (besteden arrest p. 17, nr. 35), maar uiteindelijk uitdrukkelijk beslissen dat *“het echter overbodig (is) om de aansprakelijkheid verder te onderzoeken*” (bestreden arrest p. 18, nr. 37).

840 Uit de vaststellingen van de appelrechters kan evenmin worden afgeleid dat het voor verweerder in redelijkheid niet mogelijk zou geweest zijn om eiser binnen de verjaringstermijn van één jaar van artikel 15, eerste lid, van de Arbeidsovereenkomstenwet te dagvaarden nu de appelrechters vaststelden dat eiser, namens de Belgische Transportarbeidersbond, de aanmaning van verweerder van 22 april 2010, de weigering tijdskrediet van 11 mei 2010, de weigering familiaal verlof van 25 mei 2010, de ingebrekestelling wegens onwettige afwezigheid van 25 mei 2010 en de vaststelling van de contractbreuk van 27 mei 2010 heeft ondertekend (1), dat eiser na de dagvaarding van 5 augustus 2011 zonder enig voorbehoud optrad in zijn hoedanigheid van voorzitter-secretaris van de Belgische Transportarbeidersbond (2), dat eiser zijn mandaat erkende door het uitoefenen van het werkgeversgezag in de hoedanigheid van vertegenwoordiger van de leden van de feitelijke vereniging (3), welke mogelijkheid reeds sinds het cassatiearrest van 6 november 1961 wordt aangenomen (4) en de voorzitter of de secretaris volgens gezaghebbende rechtsleer wordt geacht mandaat te hebben bekomen inzake rechtsvorderingen van feitelijke verenigingen (5) en dat artikel 46 van de statuten van de Belgische Transportarbeidersbond bepaalt dat de voorzitter de gemeenschappelijke belangen van de aangesloten leden behartigt waardoor hij in die hoedanigheid kan worden aangesproken (6) (bestreden arrest p. 8-10, nrs. 16-20).

860 Gelet op de aldus vastgestelde concrete omstandigheden werd verweerder ingevolge de verjaringstermijn van artikel 15, eerste lid, van de Arbeidsovereenkomstenwet en het gebrek aan rechtspersoonlijkheid van de Belgische Transportarbeidersbond, evenmin 865 verhinderd tijdig zijn vordering tegen eiser in te stellen.

4. Door niettemin te beslissen dat de initiële dagvaarding van 6 augustus 2010 binnen de verjaringstermijn van artikel 15 van de Ar-

beidsovereenkomstenwet werd uitgebracht en dat daardoor de vordering
870 dering tijdig werd gesteld, hebben de appelrechters:

- stuitende werking verleend aan de **niet-ontvankelijke** dagvaarding van 6 augustus 2010 en aldus de artikelen 2244, eerste lid en 2247 van het Burgerlijk Wetboek geschonden;
- 875 - ten onrechte beslist dat de vordering tot tussenkomst van de vertegenwoordiger van de leden van de organisatie op 5 augustus 2011 niet verjaard is, nu de appelrechters vaststelden dat de contractbreuk werd vastgesteld op 27 mei 2010 en de rechtsvordering uit die overeenkomst tegen eiser aldus meer dan één jaar na
880 het eindigen van deze overeenkomst werd ingesteld zodat de appelrechters tevens artikel 15, eerste lid, van de Arbeidsovereenkomst hebben geschonden;
- de artikelen 6.1 E.V.R.M. en 13 van de Grondwet geschonden in zoverre zij hun voormelde beslissing over de verjaring hebben
885 gestoeld op de overweging dat de rechtzoekende niet in een situatie mag worden gebracht dat hij geen toegang tot de rechter meer heeft;
- artikel 17 van het Gerechtelijk Wetboek hebben geschonden in zoverre zij impliciet hebben beslist dat de Belgische Transportarbeidersbond als feitelijke vereniging zonder rechtspersoonlijkheid
890 de vereiste hoedanigheid had om op 6 augustus 2010 door verweerder te worden gedagvaard in betaling van een opzeggingsvergoeding en in zoverre zij aldus zouden hebben aangenomen dat de vordering, gesteld bij dagvaarding van 6 augustus 2010,
895 **wel ontvankelijk** zou geweest zijn.

TOELICHTING

900 1. Ingevolge artikel 17 van het Gerechtelijk Wetboek kan de rechtsvordering niet worden toegelaten, indien de eiser geen hoedanigheid en geen belang heeft om ze in te dienen.

Een feitelijke vereniging heeft geen hoedanigheid om in rechte
905 op te treden (Cass. 19 mei 2004, Arr. Cass. 2004, 890; Cass. 11 januari 1979, Pas. 1979, I, 521; Cass. 12 november 1935, Pas. 1936, I, 48; G. de Leval, *Eléments de procédure civile*, Bruxelles, Larcier, 2005, p. 27, nr. 12).

910 Niet alleen de eiser moet hoedanigheid hebben om een rechtsvordering in te stellen. Een rechtsvordering kan ook enkel worden ingesteld tegen degene die hoedanigheid bezit om ze te beantwoorden. Dit is het logische gevolg van artikel 17 van het Gerechtelijk Wetboek (*Verlag Van Reepningen, Pasin.* 1967, III, p. 322; Grondwettelijk Hof nr. 125/2014, 19 september 2014, P.&B. 2014, 185, overweging B.4.1).
915

Rechtsvorderingen tegen entiteiten zonder rechtspersoonlijkheid kunnen bijgevolg enkel worden ingesteld tegen alle leden van
920 die entiteit. Zij moeten gezamenlijk worden gedagvaard (Cass. 6 december 1977, Pas. 1978, I, 396; Cass. 6 november 1961, Pas. 1962, I, 278).

Een entiteit zonder rechtspersoonlijkheid kan echter wel via een
925 vertegenwoordiger in rechte optreden. Daar de vereniging geen rechtspersoonlijkheid bezit, kan zij ook geen vertegenwoordiger of lasthebber aanstellen. Een vertegenwoordiger kan enkel rechtsgeldig worden aangesteld door de leden van de entiteit die daartoe gezamenlijk moeten optreden. De vertegenwoordiger moet bijgevolg
930 volmacht hebben gekregen van alle leden (Cass. 6 december 1977, Pas. 1978, I, 396; Cass. 6 november 1961, Pas. 1962, I, 278).

De vakorganisaties, die feitelijke verenigingen zijn, hebben in
beginsel niet de vereiste bekwaamheid om in rechte op te treden,
935 tenzij voor aangelegenheden waarin ze wettelijk als juridische entiteiten werden erkend (Arbitragehof 4 juli 1995, arrest nr. 54/95, Arr. Arb. 1995, 795; Arbitragehof 15 juli 1993, arrest nr. 62/93, Arr. Arb. 1993, 671; Arbitragehof 18 november 1992, arrest nr. 71/92, Arr.

940 Arb. 1992, 759; Cass. 3 mei 1968, Pas. 1968, I, 1035; Cass. 28 april
1966, Pas. 1966, I, 1087).

945 In de mate waarin de wet aan de representatieve werknemers-
organisaties geen bekwaamheid verleent om in rechte op te treden,
is het bijgevolg mogelijk de vereniging te dagvaarden in de persoon
van een lasthebber, hetgeen veronderstelt dat een overeenkomst
van lastgeving werd gesloten tussen de leden van de vereniging en
de lasthebber (F. Dorssemont, De rechtspositie van de representa-
tieve werknemersorganisaties, in "Actuele problemen van het ar-
beidsrecht", deel 5, M. Rigaux en W. Van Eeckhoutte (eds.), Gent,
950 Mys § Breesch, 1997, (p. 239), 292, nr. 561, p. 295, nr. 564).

955 2. Uit de vaststellingen van het bestreden arrest blijkt onder-
meer dat verweerder op 6 augustus 2010 een dagvaarding heeft uit-
gebracht lastens de Belgische Transportarbeidersbond, zijnde een
feitelijke vereniging (bestreden arrest p. 5, nr. 9).

960 Deze dagvaarding was **niet ontvankelijk** vermits de Belgische
Transportarbeidersbond, als feitelijke vereniging, niet de vereiste
hoedanigheid heeft om in rechte als verweerder op te treden.

965 Aan deze dagvaarding kon bijgevolg geen stuitende werking
worden toegeschreven. Overeenkomstig artikel 2247 van het Bur-
gerlijk Wetboek wordt de stuiting immers voor niet bestaande ge-
houden indien de eis wordt afgewezen. Deze bepaling maakt geen
onderscheid naar gelang de reden van de afwijzing van de eis
(Cass. 4 mei 2009, Arr. Cass. 2009, 1167; Cass. 23 mei 1979, R.W.
1980-1981, 1463; Cas. 23 mei 1969, R.W. 1969-1970, 1086).

970 3. In zijn hoedanigheid van voorzitter-secretaris van de Belgi-
sche Transportarbeidersbond werd eiser pas op verzoek van ver-
weerder gedagvaard bij exploit van 5 augustus 2011, dit is na het
verstrijken van de verjaringstermijn van artikel 15, eerste lid, van de
Arbeidsovereenkomstenwet.

975 Onder verwijzing naar het doctoraal proefschrift van K. Wagner,
oordelen de appelrechters dat de verjaringstermijn in die omstandig-
heden niettemin werd gestuit door de eerste dagvaarding van 6 au-
gustus 2010 omdat *de vordering in tussenkomst immers enkel (be-*
980 *oogde) de juiste vertegenwoordiger in het geding te betrekken en*
dus geen verband (hield) met de grond van de rechtsvordering, die
voordien tijdig was ingeleid. Ze had immers hetzelfde voorwerp en
dezelfde oorzaak als de vordering, in de dagvaarding van 6 augus-
tus 2010, ze was feitelijk gericht tegen dezelfde werkgever, die an-
985 *vordering heeft verweerd* (bestreden arrest p. 18, nr. 37; de verwij-
zing naar het proefschrift van Wagner vindt men op p. 14 en 15, nrs.
31 en 32 van het bestreden arrest).

In zoverre de voormelde stelling uit het proefschrift van K. Wag-
990 ner op duidelijke wijze zou kunnen worden afgeleid, dient er in ieder
geval te worden opgemerkt dat de auteur enkel zijn persoonlijke me-
ning terzake weergeeft, zonder dat hij die kan stoelen op een wet-
tekst, rechtspraak of rechtsleer (K. Wagner, Sancties in het burgerlijk
procesrecht, Antwerpen, Maklu, 2007, p. 94-97, nr. 62).

995

Men kan niet om de vaststelling heen dat de oorspronkelijke
dagvaarding van 6 augustus 2010 gericht was tegen een feitelijke
vereniging zonder rechtspersoonlijkheid, zodat de vordering, inge-
steld bij die dagvaarding, **niet ontvankelijk** is. Indien een vordering
1000 niet ontvankelijk is, **wordt de stuiting voor niet bestaande gehou-**
den, zoals uitdrukkelijk gepreciseerd in artikel 2247 van het Burger-
lijk Wetboek. Voorhouden dat die dagvaarding toch stuitende wer-
king heeft wanneer de vertegenwoordiger van die feitelijke ver-
eniging wordt gedagvaard nà het verstrijken van de oorspronkelijke
1005 verjaringstermijn, strijdt met het duidelijke voorschrift van artikel
2247 van het Burgerlijk Wetboek.

4. De appelrechters oordeelden tevens dat de rechtszoekende
niet in een situatie mag worden gebracht dat hij *“geen toegang tot de*

1010 *rechter meer heeft*”, Dit geldt, volgens de appelrechters; ook m.b.t.
verjaringstermijnen.

De appelrechters verwijzen ter staving van die overweging naar
het arrest Stagno van 9 juli 2009 van het Europees Hof van de
1015 Rechten van de Mens.

In dit arrest oordeelde het Hof dat het recht op toegang tot de
rechter wordt geschonden in die gevallen waar de schuldenaar zich
op het verstrijken van de verjaringstermijn mag beroepen, terwijl de
1020 schuldeisers zelf omwille van de bijzondere omstandigheden van het
geval hun vordering pas konden instellen nà het verstrijken van de
verjaringstermijn (EHRM, arrê^t Stagno t. België, 9 juli 2009, overwe-
gingen nr. 25-35).

1025 In het enig cassatiemiddel wordt aangetoond dat dit in casu dui-
delijk niet het geval is geweest.

De verjaringstermijn van artikel 15, eerste lid, van de Arbeids-
overeenkomstenwet kan, de concrete omstandigheden van deze
1030 zaak in acht genomen, evenmin onredelijk worden genoemd in die
zin dat het recht op toegang tot een rechter erdoor in het gedrang
komt (over dit aspect: B. De Smet, J. Lathouwers en K. Rimanque,
Artikel 6§1, in “Handboek EVRM”, deel 2, Vol. I, J. Vande Lanotte en
Y. Haeck (eds.), Antwerpen, Intersentia, 2004, (p. 371), p. 489, nr.
1035 196 en p. 493, nr. 203).

BIJ DEZE BESCHOUWINGEN,

1040 Besluit voor eiser ondergetekende advocaat bij het Hof van
Cassatie dat het U behage, Hooggeachte Dames en Heren, het be-
streden arrest te vernietigen en de zaak en partijen naar een ander
arbeidshof te verwijzen, kosten als naar recht.

Brussel, 30 januari 2015.

1045

NIET VERBETERDE KOPIE